

NAŠ GLAS

hp **DROGA**
PREHRAMBENA INDUSTRIJA n.s.o. PORTOROŽ

INTERNA IZDAJA

»Naš glas« izdaja delovna organizacija HP Droga, Portorož. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Predsednica uredniškega odbora Majda VLAČIČ. Odgovorna in glavna urednica Albina ŠKAPIN. Tiska ZGP Primorski tisk, TOZD Tiskarna Jadran 1983, v nakladi 2500 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno.

LETO XXV.

PORTOROŽ, OKTOBER 1983

ŠTEVILKA 4

OB STOLETNICI ARGA

Začetek ribištva v Izoli

Obdobje 100 let je dolga doba. Toda v nastajanju enega podjetja je 100 let čas, v katerem so zajeti začetek, vzpon, propad pa spet vzpon in nadaljnje razvijanje.

Tudi razvoj ribiške industrije je šel po poti te zakonitosti. Se posebno, ker so v tem času tudi svet pretresale razne gospodarske težave in politične spremembe. Velike stvari so se spreminjale, male pa so ostale.

Ribiški praznik 1983

Ob tradicionalnem ribiškem prazniku dne 20. 8. 1983 in 30-letnici slovenskega ribištva, je tov. KRALJ, predsednik KPO HP »DROGA« PORTOROŽ, spregovoril o dogajanjih v okviru slovenskega ribištva v zadnjem obdobju in o usmeritvi te panoge v predstojećem obdobju:

S prihodom ladij IRIS I. in IRIS II. smo v naši DO zaključili prvo fazo investicij v ribiško floto tako, da sedaj razpolagamo z osmimi novimi sodobnimi ladjami, poleg že obstoječih enajstih. Prvi rezultati teh investicij so vidni prav v letošnjem letu, ko se je doseglo že preko 5.000 ton ulova, kar se še v najboljših letih nikoli ni doseglo v tem obdobju. Ravno s tem smo si zagotovili konstantne količine ribe, da je lahko predelava delala normalno in ni imela takih težav, kot jih imajo sorodne organizacije v drugih republikah, posebno še, ker si niso mogli zagotoviti uvožene ribe v izvensezonskem obdobju leta. Realizacija dosedanje faze razvoja oz. investicij, nam lahko zagotavlja potrebno surovino tako za trenutne potrebe predelave, kot za oskrbo trga.

Zato bo naša usmeritev v naslednjem letu predvsem v organizacijo ribolova oz. sistema dela na ladjah samih, predvsem pa vseh tistih služb dejavnosti, potrebnih za učinkovitejši ribolov in povezave celotne verige od ribo-

lova do predelave in trga. V sklopu tega je tudi nabava prevzemno-transportne ladje, katera lahko omogoča razširitev lovnega področja in racionalnejši prevzem ribe. Operativna obala je v fazi izgradnje iz istih razlogov.

Poleg tega bodo po programu izvedene še druge manjše investicije, prvenstveno v reaktiviranje, v zadnjem obdobju razporejenih 6-ih ladij, predvsem za potrebe zagotavljanja »bele ribe«. Povezani s tem bomo vložili maksimalne napore programu predelovalni TOZD »DELAMARIS«, pri realizaciji postopnega posodabljanja že obstoječe predelave, ker smo prepričani, da ne bi bilo smotno čakati na realizacijo kompletnega programa naenkrat. V današnji situaciji ni mogoče realizirati ta program samo z močmi DO.

V tem smislu sta se nabavila dva nova pretočna kuhalnika za linije predelave plave ribe, nabavlja se nova linija za izdelavo pločevink, predvidena je razširitev hladilnice.

Kljub temu, da ta panoga ribištva ne daje dovolj dohodka za obnovo, smo zastavljene prve programe realizirali, čeprav za ceno dohodka in bomo prav tako vnaprej storili vse, da se še ostale zastavljene investicije izvršijo.

Letos, ko beležimo 30-letnico obstoja samoupravno organizira-

»Tradicionalna parada« ribiških ladij

nega ribištva, katero obstaja na našem področju že več stoletij, lahko ugotovljamo, da se je ta panoga skozi vso to dobo srečevala z bolj ali manj uspešnimi obdobji, pogojenimi seveda z letino, pa tudi s sistemskimi merami družbe, v kateri se nahaja.

Ugotovljamo, da smo uporno realizirali vsaj v ribolovu zastavljene cilje, čeprav pod težjimi pogoji kot predvideno, vendar lahko danes s ponosom trdimo, da smo še zmeraj v vrhu jugoslovenskega ribištva vodilni ter industrijsko programsko v veliki meri neodvisni od slučajnosti. Vse te postavke nam morajo biti v ponos, vendar ne v zadovoljstvo ali celo samozadovoljstvo, kajti delo je potrebno nenehno izpopolnjevati, prav tako tehnologijo in tudi sam način dela in delovne navade.

Podajanju tov. KRALJA je sledila podelitev priznanj posadkam ladij za dosežen največji ulov.

Priznanje so prejeli:
— posadki R/L INTERMARIIS I. in R/L INTERMARIIS II. za največji dosežen ulov s povlečno mrežo v letu 1982, in sicer 492 ton.

Posadki sta sestavljeni:

- R/L INTERMARIIS I.:
1. PESTELJ Silvester — pov.
 2. HUMAR Silvo — mot.
 3. ŠKORJA Celestin — ribič
 4. GASPERUT Alojz — ribič
 5. PIANECKI Franc — ribič
 6. KAVO Mario — ribič
 7. GAJZER Milan — ribič
 8. JEREBICA Angel — ribič

R/L INTERMARIIS II.:

1. KOVAČIČ Mihael — pov.
2. PEČAR Jože — mot.
3. KEŽMAN Jakob — ribič
4. ŠIRCA Stojan — ribič
5. ZELE Branko — ribič
6. ČERNEKA Silvano — ribič
7. JURMAN Ljubomir — ribič
8. IPSA Silvo — ribič
9. GRM Marjan — ribič

— posadka R/L SULEC za največji dosežen ulov v letu 1982 s plivarico, t. j. 337 ton.

Sestav posadke je naslednji:

R/L SULEC:

1. ŠEGARIČ Vazmenko — pov.
2. NOVOGRADEC Zlatko — mot.
3. LEBAN Igor — ribič
4. UDOVIČ Jože — ribič
5. HRVATIN Aleksander — ribič
6. LAMBREHT Milan — ribič
7. ANDREJČIČ Anton — ribič

— Posadka R/L TRSKA za največji dosežen ulov v letu 1982 z globinsko povlečno mrežo, in sicer 40 ton bele ribe.

Sestav posadke:

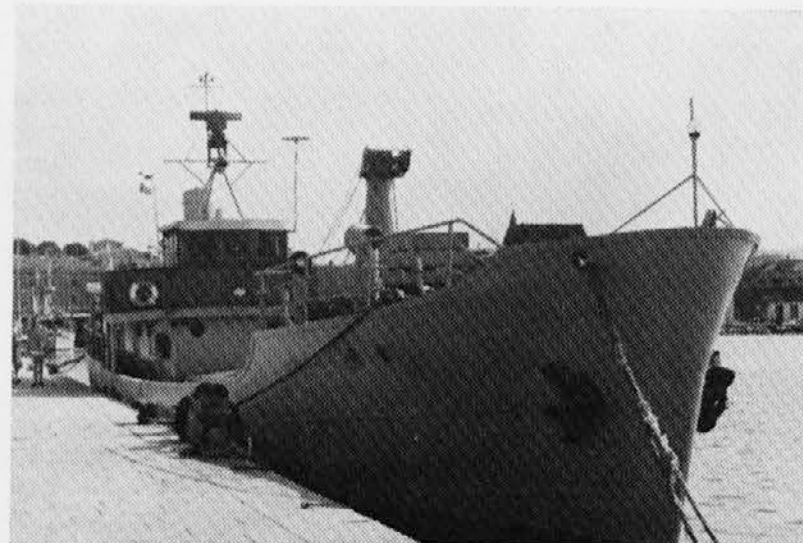
R/L TRSKA:

1. MUŠKARDIN Ivan — pov.
2. BIZJAK Marino — mot.
3. MARSIC Bruno — ribič

Podeljeno je bilo tudi priznanje SPITZ Giorgiu, kooperantu z M/L »TRILJA« za dosežene rezultate in vzorne kooperantske odnose.

Podelitev priznanj

Nova ladja TOZD Riba — služila bo prevozu ribe na kopno in oskrbovanju ribiških ladij

Sanacija TOZD »Riba« Izola

Delavski svet DO HP »DROGA« PORTOROŽ je na svoji 9. seji, dne 19. 9. 1983 obravnaval program sanacije TOZD »RIBA«. Kakor je znano, je TOZD »RIBA« zaključil leto 1982 z izgubo. Ravno tako tudi prvo in drugo tromesečje v letošnjem letu.

Po obrazložitvi programa, diskusij in na predlog kolegijskega poslovnega organa, je DS sprejel »Program sanacije TOZD RIBA Izola«, z dodatno konkretizacijo in operativno izvedbo ukrepov, predvidenih v sanacijskem programu:

1. Izvede se reorganizacija notranje organizacije dela TOZD »RIBA«, s posebno opredelitvijo nalog in odgovornosti operativne priprave dela;

2. Izvrši se prenos prometa sveže ribe (maloprodaja) s hladilnico in drugimi objekti, ki služijo za promet ribe ter delavci iz TOZD »BLAGOVNI PROMET« in TOZD »RIBA«, razen prometa sveže ribe na debelo ter uvoza in izvoza rib, ki tudi vnaprej obavlja TOZD »BLAGOVNI PROMET«, v svojem imenu za račun TOZD »RIBA« skozi skupni prihodek;

3. Izvrši se prenos DG Kontaktno zmrzovanje sveže ribe iz TOZD »DELAMARIS« na TOZD »RIBA« z opremo in delovno silo;

4. S prenosom prometa svežih rib se prenesejo v TOZD »RIBA« prevozna sredstva (kamioni), ki se uporabljajo za prevoz rib od hladilnice do prodajnih mest s tem, da se za prevozna sredstva (kamione) za prevoz rib od obale do hladilnice, naknadno dogovorita TOZD »RIBA« in TOZD »BLAGOVNI PROMET«;

5. Strokovna služba za poslovno usmerjanje (IPR), v sodelovanju z drugimi strokovnimi službami v DO, pripravi program nujnih investicij v TOZD »RIBA« za zaključek sanacije.

Rok 30 dni.

6. Posebna finančna služba v sodelovanju z DE Promet z ribo, pripravi plan in način zagotavljanja potrebnih obratnih sredstev za opravljanje prometa sveže ribe.

Rok 30 dni.

7. Sredstva za odplačevanje kreditov se zagotavljajo tekoče skozi sistem internega finansiranja;

8. DE Pravne zadeve pripravi ustrezne spremembe samoupravnih aktov za prenos prometa svežih rib in kontaktnega zmrzovanja v TOZD »RIBA« iz TOZD »BLAGOVNI PROMET« in TOZD »DELAMARIS«.

Rok 30 dni.

9. DE Organizacija poslovnega sistema pripravi predlog mikro-

organizacije TOZD »RIBA« po predlaganih spremembah.

Rok 15 dni.

10. V skladu z novo reorganizacijo dela se izvedejo tudi ustrezne kadrovske zasedbe;

11. Prenos prometa sveže ribe in druge organizacijske spremembe v omenjenih TOZD-ih se izvedejo s 1. januarjem 1984.

12. Za delitev premoženja ob prenosu poslovanja se imenuje komisija v sestavi:

1. ROJC Branko, predsednik (DSSS)
2. BUJIŠIĆ Staniša (TOZD BLAGOVNI PROMET)
3. HRVATIĆ Rozita (TOZD RIBA)
4. DEŽJOT Zorko (TOZD DELAMARIS).

Kakšne bodo posledice?

Dne 15. 8. 1983 je v popoldanskih urah (od 16. do 19. ure) na območju izolske občine, na objektu vinograd Baredi, izbruhnil požar, ki se je zaradi vetra in suhe podraščali naglo razvijal. Vinograd Baredi, last HP-DROGA TOZD »KMETIJSKA PROIZVODNJA«, v kompleksu skupaj meri 20 ha. Požar je prizadel severovzhodni del vinograda, del na desni strani vinogradeve ceste, ki znaša 2,2 ha. Prizadetih je 4.620 trt sorte merlot. Vinograd je star 18 let.

Grozdje se je začelo barvati. Letošnji nastavek je bil nadpovprečno dober. Zdravstveno stanje trt je bilo odlično, to je brez boleznih in škodljivcev. Kljub velikim sušnim trtem še niso bile prizadete.

V vinogradu so bili medvrstni prostori že pobranani, delavci so podrast ob trtah že pokosili in

trte vršičkali. Zato je bila v vinogradu na tleh suha pokošena trava in suhe mladice trt. Suha pokošena trava in ostanki vršičkanja so pogoreli po vsej površini. Od ognja so porjavili vsi listi, enoleten les pa ima kambi v celoti porjavil. Na debelejših trtah je gorelo lubje. Grozdje je sicer ostalo na trtah, toda jagode so zaradi visoke temperature ovele. Močno so ožgani vsi vinogradniški koli.

Za trte še ni mogoče dokončno ugotoviti ali bodo preživele ali ne, prav gotovo pa je uničen letošnji pridelek in pridelek prihodnjega leta. Tudi če bi trte preživele, je treba kole, prečke in žico v celoti zamenjati.

Glede na to, da stane danes obnova vinograda na ha približno 1.000.000,— din, ocenjujejo v TOZD nastalo škodo na 2.200.000,— dinarjev, plus vrednost letošnjega pridelka, kar znaša 300.000,— din. Pogorel je tudi leseni del barake, v katerem je bilo spravljeno nekaj kosišč, drobnega orodja in nekaj delovnih oblek. Škoda znaša 132.000 din.

Odločali se bomo - volili bomo

Delavski sveti DO »AGRARIA« Koper, HP »DROGA« Portorož in MPI »KRAS« Sežana, so na svojih sejah razpisali REFERENDUM, za sprejem STATUTA DO »DROGA-AGRARIA« in volitve v samoupravne organe, ki bodo dne 20. in 23. 10. 1983.

Pred razpisom je bilo sprejeto končno besedilo Statuta, skupaj s pripombami, ki jih je zbrala Komisija za usklajevanje gradiva.

Po decembrskem sprejemu Samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD in TOK v delovno organizacijo »DROGA-AGRARIA«, so bili sprejeti še naslednji samoupravni akti:

— Samoupravni sporazumi o združevanju dela delavcev in statuti TOZD in TOK:

1. TOZD »VINAKOPER« Koper (sedanje VINAKOPER, EXCORRADO, KMETIJSKA PROIZVODNJA)
2. TOK »VINAKRAS« Sežana (VINAKRAS, TOK Sežana)
3. TOZD MPI »KRAS« Sežana (Proizvodnja in predelava mesa, Mesnice, Sežana)
4. TOZD »KMETIJSKO« Koper in TOZD »ŽIVILA« Izola.

V vseh navedenih TOZD in TOK so bile tudi volitve v samoupravne organe.

Po izvedbi referendumov in volitev v samoupravne organe nove DO »DROGA-AGRARIA« n. sol. o. PORTOROŽ, bodo izpolnjeni vsi pogoji za registracijo nove DO ter TOK in TOZD, ki bodo v njeni sestavi.

REFERENDUM in VOLITVE

V SAMOUPRAVNE ORGANE BODO DNE: 20. za TOZD in DSSS, 23. OKTOBRA za kooperante.

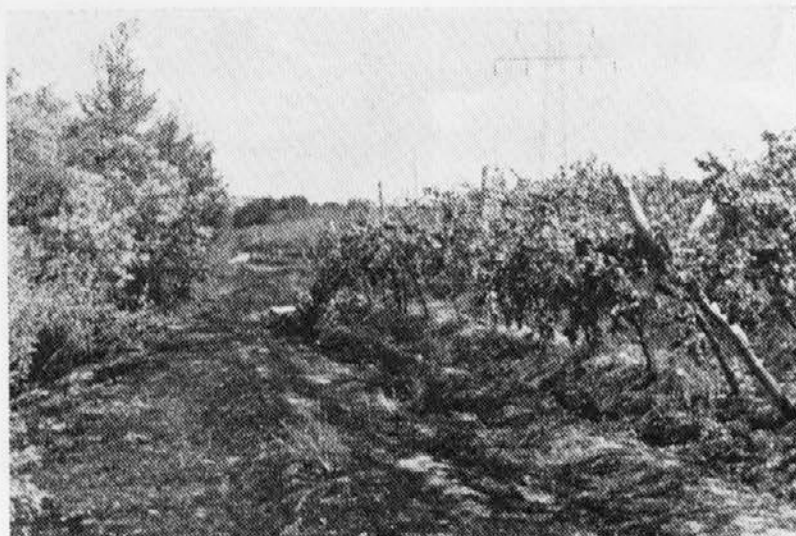
Istega dne bodo delavci sedanjih Delovnih skupnosti vseh treh DO, sprejemali Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev in Statuta DSSS DO »DROGA-AGRARIA« ter volili svoje samoupravne organe.

Jože Černe

Obisk iz Minska v SZ

V juliju je bila v okviru meduniverzitetne izmenjave na obisku v Jugoslaviji delegacija študentov in profesorjev univerze v Minsku. S svojimi gostitelji — delavci Biotehniške fakultete v Ljubljani, so obiskali tudi našo DO. Ogledali so si TOZD »SOLINE« in TOZD »DELAMARIS«.

Vinograd Baredi, kjer je izbruhnil požar

100 LET TOZD „ARGO” - IZOLA

Razvoj sedanje temeljne organizacije združenega dela ARGO, je tesno povezan z razvojem ribištva, zlasti na področju Istre. Tovarna iz kate izhaja sedanja TOZD ARGO je bila namreč ustanovljena z namenom predelave in konzerviranja rib.

Prvi poskusi ustanovitve in organizacije tovarn za predelavo rib na jadranski obali so bili izvršeni leta 1861. To je le 50 let po izdaji knjige o možnosti konzerviranja hrane. V tem obdobju so poskušali postaviti tovarno za predelavo rib na otoku Hvaru in na Reki. Ti poskusi niso uspeli, tako, da je dunajska tvrdba Warhanek leta 1867 postavila prvo tovarno za predelavo rib na jadranski obali v Devinu pri Trstu. Ta tovarna je bila postavljena za predelavo sardel. Kmalu za tem so bile postavljene tovarne v Istri in nato še v Dalmaciji.

V Izoli se je pričela razvijati ribja industrija v letu 1880. Pred tem je bila Izola še majhna vasica, s pretežno kmečkim prebivalstvom. Ribičev je bilo malo, tako, da so krajevno tržnico zalagali le ob dobrem ulovu.

Prvo industrijsko podjetje za predelavo rib so ustanovili Francozi leta 1880 pod imenom »Francoska splošna družba za

živilske konzerve« (sedanji TOZD Delamaris). Po začetnih težavah so se pojavili uspehi in vas je doživela gospodarski napredek. Napredek vasi je vplival na večanje kupne moči prebivalstva in ribičev, ki so pospešili razvoj ribištva. Ribiči so kmalu spoznali, da razvoj ni v oskrbovanju malega vaškega trga, temveč porajajoči se ribji industriji. Tako so bili položeni temelji ribiškemu ladjevju, ki je pozneje postalo najmočnejše v Istri. Francoska družba je kasneje zaradi denarnih težav odstopila podjetje družbi »ANGLO-AVSTRIJSKA BANKA«. S prehodom v nove roke leta 1886 je podjetje doživelo ponovno gospodarski napredek, zaradi velikih naročil avstrijske vojske.

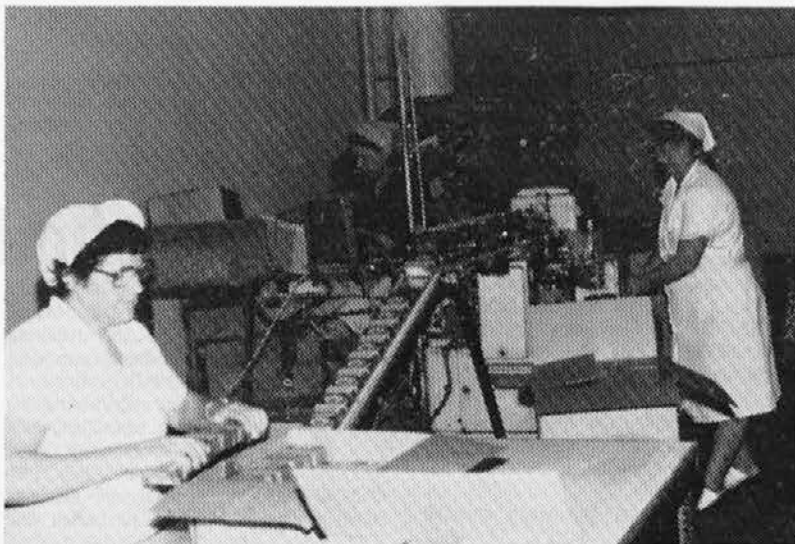
Med tem časom so Dunajčani ustanovili še dve tovarni, leta 1883 tovarno z imenom »Warhanek« (sedanji TOZD ARGO) in leta 1885 tovarno »NAMINGHER«.

Uspehi teh tovarn so vzpodbudili tudi domačine, ki so ustanovili tovarno »Degrassi«. Majhna in nepomembna Izola je tako postala po preteku nekaj let že močan delavski center. Po vrsti zelo plodnih let razvoja Izole, je prišlo do usodnega leta 1914, do prve svetovne vojne.

Z vstopom Italije v vojno proti Avstriji je bila paralizirana vsa industrijska aktivnost. Podjetje »ANGLO-AVSTRIJSKA BANKA« je preselilo svoje naprave in kadre v Linz. Posledica tega je bila za izolsko prebivalstvo velika beda in lakota. Stanje je poslabšala še velika suša, ki jo je spremljala španska mrzlica.

zerve, predjedi, mesne ekstrakte in kocke (DADA) za juho. S tem je bila odpravljena sezonska komponenta v proizvodnji, tovarna se je ekonomsko okrepila in razširila z gradnjo novega poslopja (sedanja stavba B).

Razvoj tovarne ARIGONI je začasno prekinila druga svetovna vojna. Nemški okupator

Novembra 1918 je s podpisom mirovne pogodbe v svetu zavlada mir, toda tovarne so ostale zaprte do leta 1920, zaradi italijanske okupacije Trsta in Istre. V tem času so se vračali kadri iz Avstrije, ki so se poleti 1920 ponovno zaposlili v starih tovarnah z novimi imeni in lastniki. Tovarna »ANGLO-AVSTRIJSKE BANKE« (sedanji TOZD Delamaris) se je poimenovala v »S. A. CONSERVIFICI«, »Warhanek« (sedanji TOZD ARGO) je prešla v last družbe »ARIGONNI«, »Degrassi« je postala »TOREGIANI«, »S. A. CONSERVIFICI« pa si je prilastila tudi prostore prejšnje tovarne »Namingher«, ki so bili v njeni bližini.

V borbi z večjimi in močnejšimi nasprotniki je leta 1930 propadlo podjetje »TOREGIANI«, ki ga je odkupila »S. A. CONSERVIFICI«, ki se je poimenovala v »AMPELEA« (sedanji TOZD Delamaris).

Tovarna »ARIGONI« (sedanji TOZD ARGO), ki je bila, kot vsa tedanja ribja konzervna industrija vezana na sezonsko komponento ulova rib, je po letu 1930 pričela razširjati svoj proizvodni program. Poleg ribjih konzerv je pričela proizvajati še zelenjavne kon-

je nekaj ladij odpeljal, ostale pa uporabljal v vojaške namene.

Po končani vojni je bila Izola vključena v meje tedanje zone »B«. Zaradi znanih političnih razmer je celotno gospodarstvo na tem območju životarilo. Iz tovarne ARIGONI so odpeljali v glavnem vso moderno strojno opremo, tako, da je tovarna delala s starimi amortiziranimi stroji. Životarjenje je trajalo do leta 1951. V letu 1952 pa prične naraščati proizvodnja in stalno narašča, kljub težavam, ki so nastopile z izseljevanjem prebivalstva v letih 1954—1955 v Italijo.

K naglemu razvoju in naraščanju proizvodnje so pripomogli prebivalci Izole, ki so ostali na tem območju, kot tudi novo naseljeni prebivalci. V tem času so se zboljšali tehnološki postopki ter organizacija dela. Odločilno vlogo je odigralo tudi delavsko samoupravljanje in ostale družbenopolitične organizacije v tovarni.

V letu 1957 se je tovarna preimenovala v ARGO. V tem letu beležimo na jugoslovanskem trgu nov proizvod »koncentrirane juhe«, ki so bile lansirane pod imenom ARGO-JUHE.

V letu 1959 pa je prišlo do združitve tedanjih industrijskih podjetij »ARGA« in »IRISA« iz Izole ter »IKE« iz Koprara, in zunanje trgovinskega podjetja »DELAMARIS« iz Izole, v kombinat konzervne industrije DELAMARIS — IZOLA. Delamarisu se je leta 1962 priključilo še ribolovno podjetje »RIBA« Izola. Združitve v kombinat je med drugim narekovala specializacija, oziroma delitev dela med posameznimi podjetji. Že z združitvijo je bilo zaščitano, da se predelava ribjih konzerv razvija v obratu Iris, predelava ostalih živilskih proizvodov pa v obratu ARGO.

Na osnovi te opredelitve se je v letu 1961 investiralo v postrojenje za predelavo kave in instantiranje izdelkov. V ta namen je bila postavljena nova proizvodna hala. V letu 1962 pa se je proizvodnja ribjih konzerv preselila v obrat Iris.

V tem obdobju je bila postavljena zasnova sedanjemu proizvodnemu programu:

- jušni koncentri z dodatki jedem
- kava z instant napitki
- paradižnikov koncentrat s ketchupi
- mesni proizvodi z ekstraktom.

Obrat je posloval rentabilno, vendar je bilo dano premalo poudarka na novo tehnologijo in zagotovitev surovinske baze.

S sprejemom zakona o združenem delu, oziroma podpisa samoupravnega sporazuma, so se v letu 1973 združile naslednje temeljne organizacije združenega dela:

- »ARGO«, »IRIS«, »RIBA«, »PLOČEVINKA«, »AVTO-TRANSPORT« in delovna skupnost skupnih služb v kombinat konzervne industrije »DELAMARIS« IZOLA z neo-

V laboratoriju

mejeno solidarno odgovornostjo.

TOZD ARGO je rentabilno posloval do leta 1976, v tem času je prišlo v Jugoslaviji do velike proizvodnje sorodnih izdelkov. Zaradi zastarelosti proizvodnih sredstev TOZD ARGO ni imel nikakršne prednosti pred konkurenti in se je tako manjšal tržni delež. Pojavile so se večje zaloge gotovih izdelkov in TOZD ARGO je skupaj z ostalimi TOZD Delamarisa v letu 1976 posloval z izgubo.

Stanje na trgu je narekovalo nove prijeme, zlasti ponovno delitev dela med obstoječimi podjetji na obali. Na osnovi tega je v letu 1977 prišlo do združitve DO HP »Delamaris« z DO HP »Droga« Portorož.

V obdobju do združitve s HP »Droga« Portorož, v okviru te posluje tudi TOZD ARGO, je prišlo do bistvenega povečanja proizvodnje in s tem do rentabilnega poslovanja TOZD ARGO. Nekateri izdelki, ki so odvisni od uvoza (kava) se opuščajo, več pa se proizvodnja izdelkov s pretežno domačih surovin (juhe, mesni izdelki). Na porast proizvodnje in rentabilno poslovanje v zad-

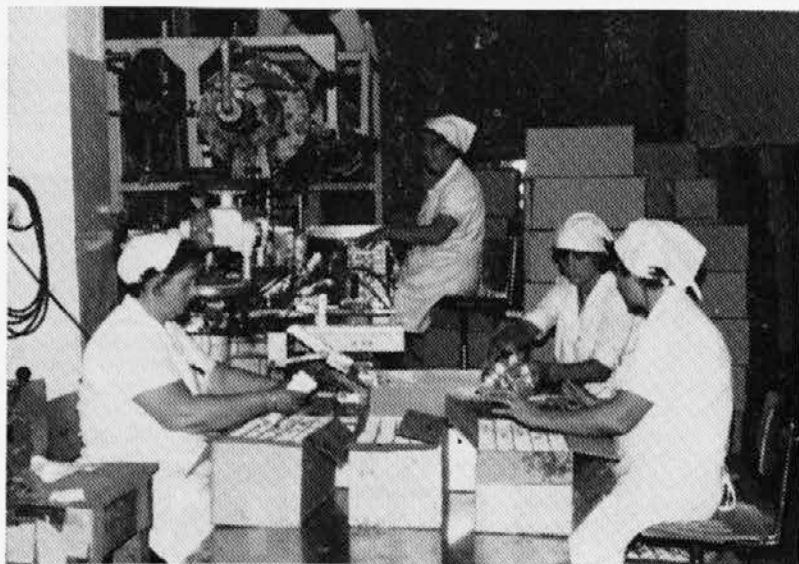
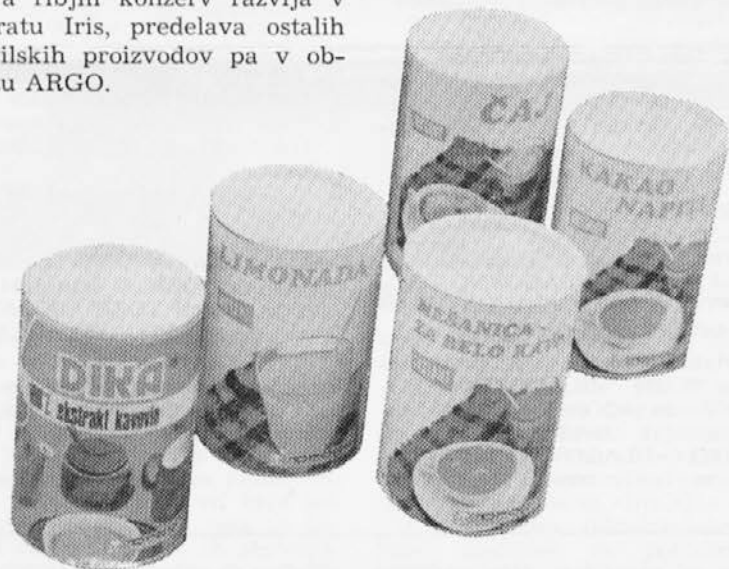
njem obdobju, je vsekakor vplival izvoz naših izdelkov, zlasti juh na vzhodno tržišče.

V tem obdobju smo v okviru izhodišč razvoja TOZD ARGO investirali v novo postrojenje za proizvodnjo zelenjavnih izdelkov (hren, ketchupi). Zamenjali smo nekatere stare stroje ter dokončali investicijo za proizvodnjo mesnih izdelkov. Sedanja količinska proizvodnja in doseženi poslovni rezultati dokazujejo, da je bila usmeritev TOZD ARGO v zadnjem obdobju pravilna. Bistveno se je povečala proizvodnja zelenjavnih izdelkov (hren), proizvodnja juh in proizvodnja mesnih izdelkov (pastete).

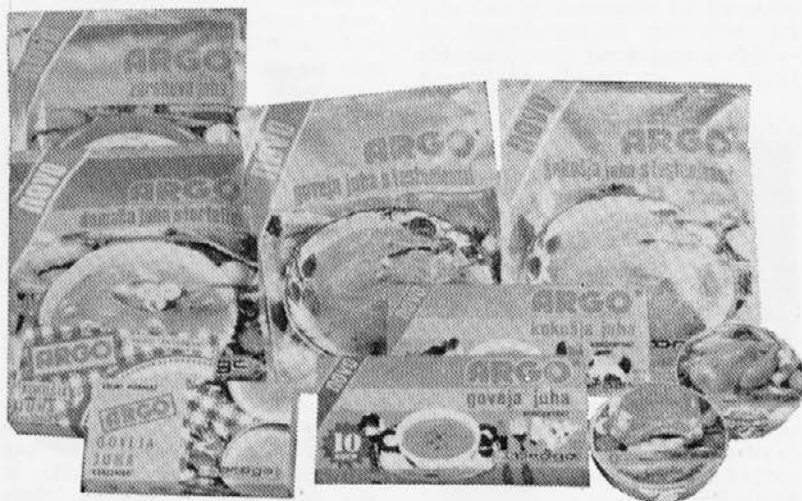
Razvoj, oziroma utrjevanje rentabilnosti TOZD ARGO v tem srednjeročnem obdobju narekuje sledeče:

- ureditev topnosti instant izdelkov
- ureditev tehnologije proizvodnje juh
- zagotovitev lastne surovinske baze.

Realizacija omenjenih nalog, ob stalnem nadomeščanju uvoznih surovin z domačimi, ter prodor z našimi izdelki na zapadno tržišče, daje realne možnosti za nadaljnjo nemoteno proizvodnjo TOZD ARGO.

Pakiranje paradižnikovega koncentrata

O DVEH ARGIH

Kdor se še kaj spominja šolskih učbenikov in če je kdaj po pomoti katerega odprl, ta ve, o čem govori starogrška bajka o Jazonu. Ta neustrašni pustolovec je zbral okrog sebe z dolgočasne postopače, kakršni je bil sam (bajka trdi, da so bili junaki; samo povejte mi, kaj je junakaškega v tem, da se nekdo pol življenja klati po svetu in se zabava s tem, da z mečem dreza v svoje bližnje?) ter na krovu ladje ARGO priplul po rekah prav do mostiščarjev na današnjem Ljubljanskem barju.

Ako se potopite v zgodovino tovarne Argo, se vam posveti, da ji to ime prav lepo pristaja. Zamislite celo, da so starogrški bogovi na Olimpu zacoprali tako, da ime Argo in z njim Jazonov spomin skrivnostno vplivata na razvoj nekaterih dogodkov. Tozd Argo je sicer v marsičem v prednosti pred ladjo Argo: ko je namreč Jazon zašel z morja in pričel pluti po rekah, ni imel pojma, kam ga nese; za Argo pa se dobro ve, kam plove. Ko so postale reke nizke, je moral Jazon svoj Argo valiti dalje na hloh; tozd Argo teh problemov nima, saj tako ali tako nikamor ne gane. Ko so Jazon in njegovi tovariši mostiščarjem v znak prijateljskih namenov ponudili svoja darila, so mostiščarji dobro videli in vedeli, kaj prejemajo iz njihovih rok; kaj pa nam tozd Argo ponuja v svojih paštetah in mesnih kockah, živ krst ne ve. Ta zadeva z mostiščarji pravzaprav zelo spominja na mednarodno blagovno menjavo, v katero

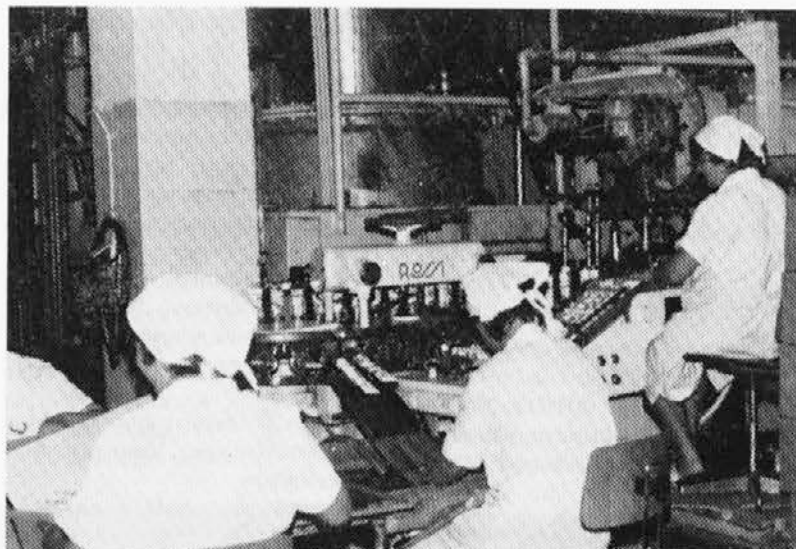
se uspešno vključuje tudi tozd Argo; upajmo samo, da bo prodrl na solidnejša tržišča kot so mostiščarske kolibe. Enako kot Jazonov Argo je tudi naš istoimenski obrat šel skozi neštete viharje; najbolj je grmelo takrat, ko so kihali degustatorji na degustaciji hrena. Tudi skozi mnogo bitk je šla ladja Argo; naš Argo pa še vedno bojuje hladno vojno z izolško marino. Starogrški Argo je bežal pred kolhidskim kraljem Eetejem; tozd Argo ne beži pred kraljem, kvečjemu se mu pogumno postavlja po robu. Razen tega si upa konkurirati Knorrovim juham in Nestléjevim napitkom, da o konkurenci paradižnikove mez-

Vhod v TOZD Argo

že doma pripravljenim paradižnikovim omakam niti ne govorimo. Kajti naš Argo, ta, ki ga imamo radi, ni starogrška bajka ampak živa resničnost v kateri živimo in delamo; je sestavni del tistega, čemur rečemo naš vsakdanji kruh in kar nas neprestano sili, da smo se voljni iz dneva v dan spoprijemati s težavami in se boriti za vedrejši jutri.

S. Požar

Polnjenje tub paradižnikovega koncentrata

Športno srečanje v Materiji

V počastitev sežanskega občinskega praznika, 40-letnice goriške fronte in sklepa AVNOJ o priključitvi Slovenskega Primorja, Istre, Zadra in otokov k Jugoslaviji, je bilo v Materiji organizirano športno srečanje.

Organizacijo srečanja, je kakor vsako leto tudi letos prevzela temeljna organizacija »SUDEST« Gradišče.

V tekmovanju v malem nogometu so sodelovale temeljne organizacije: »BLAGOVNI PROMET« Portorož, »GOSAD« Središče ob Dravi, »SUDEST« Gradišče in »ŽIVILA« Izola.

Prva tekma je bila med TOZD »GOSAD« in TOZD »SUDEST«, z rezultatom 6:0. Druga je bila med TOZD »BLAGOVNI PROMET« in TOZD »ŽIVILA« in se je zaključila s 3:0.

Nato so igrali še za prvo mesto TOZD »BLAGOVNI PROMET« in »GOSAD«, ki sta zaključila s rezultatom 1:0 za TOZD »BLAGOVNI PROMET« in za tretje mesto med TOZD

»SUDEST« in »ŽIVILA«, z rezultatom 0:5 za TOZD »ŽIVILA«.

Končni rezultat je bil sledeči:

1. TOZD »BLAGOVNI PROMET« Portorož
2. TOZD »GOSAD« Središče ob Dravi
3. TOZD »ŽIVILA« Izola
4. TOZD »SUDEST« Gradišče

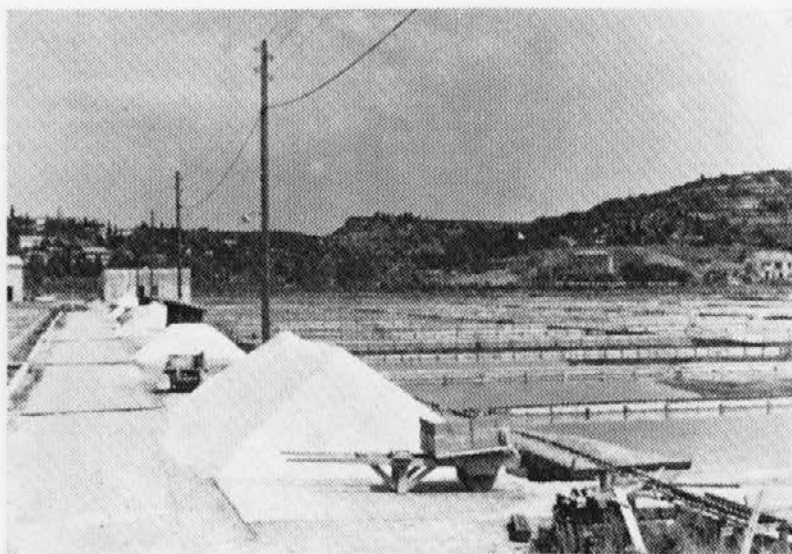
V popoldanskih urah so se pomerili še v balinanju, rezultat je bil naslednji:

1. TOZD »SUDEST« Gradišče
2. TOZD »ŽIVILA« Izola
3. TOZD »BLAGOVNI PROMET« Portorož
4. TOZD »GOSAD« Središče ob Dravi

To je bilo že tretje srečanje navedenih TOZD. V letu 1981 in 1982 je zmagal TOZD »GOSAD«, letos pa TOZD »BLAGOVNI PROMET«.

Da je tekmovanje v redu potekalo, je poskrbel tov. ČIŽMAN Branko, kot glavni sodnik.

Jože Černe

Strunjanski del solin

Novi pomol - novo upanje

Novi pomol pri skladišču soli Fizine dobiva dokončno obliko. Gradbena dela, ki jih izvaja SGP Nova Gorica s svojimi kooperanti bodo končana v roku enega meseca. Portalni žerjav za iztovor soli v zimskih mesecih ter utovor oziroma iztovor avtomobilov in čolnov s potniških ladij v poletnih mesecih bo montiran aprila meseca prihodnjega leta, ko ga dobavi in montira »METALNA« Maribor.

Na mestu sedanjega novega pomola je do leta 1968 stal stari leseni pomol dokler ga ni močno neurje dokončno uničilo. Iztovor soli na starem pomolu se je vršil ročno s primitivnimi napravami in velikimi fizičnimi napori solinarjev. Delo je bilo težko in zamudno. Sol je bila z majhnimi ladjami pripeljana z Lere in iz Strunjana ter čez stari leseni pomol na hrbtih delavcev znošena na desetmetrski vrh skladišča Fizine. To so bili časi, pred

— Kdo je dal soglasje »DROGI«, da je »sprivatizirala« Obalo ob solinskih skladiščih?

— Kako je v sklopu investicijskih sredstev za ureditev pomola zagotovljeno nemoteno uporablanje poti za pešce med obalo in skladiščem soli?

— Eno od dveh skladišč soli je »DROGA« odstopila Turističnemu podjetju Portorož, ki ga namerava preurediti za potrebe turističnih dejavnosti. Ali je tak prehod osnovnega sredstva od enega na drugega uporabnika, sklenjen med obema partnerjema brez udeležbe organa družbeno-politične skupnosti v skladu s predpisi?

— Kakšni dejavnosti v sklopu Turistično-hotelskega podjetja je ta zgradba namenjena?

— Ali je ob prehodu zgradbe v uporabo Turistično-hotelskega podjetja podana obveznost novega uporabnika, da pri preurejanju ne prizadene poti za pešce in režima vzdrževanja reda in čiš-

ljah. Kamionski pretovor z ladij je poleg tega bil drag in je za eno ladjo trajal 10—20 dni. Novi pomol bo torej razbremenil obalno cesto in skrajšal iztovor največ na 2—3 dni po ladiji. Sedanja vsipni koši so na tleh ob obali in delo s kamioni in koši zavzame prostor, povečuje hrup in onesnažuje okolje.

Novi trak bo z ladje oziroma žerjava potekal zaščiteno na višini 5 m direktno na strop skladišča tako, da je urbanistično prostorsko nova rešitev daleč ugodnejša od dosedanje.

Drugi bistveni turistični plus je v tem, da je »DROGA« kot investitor naložil projektnim organizacijam Inženiring Komunalno podjetje Piran in Inženiring Gradis, Maribor, projekt pomola za turistično-potniški promet. Do sedaj ni imel pogojev za registracijo pristanka večjih turističnih ladij s križarjenja po Sredozemlju.

Za prihodnjo turistično sezono bodo ti pogoji ustvarjeni, uspeh na tem področju pa seveda ne more biti odvisen samo od »DROGE«. Turistične organizacije bodo že v jeseni planirale odgovarjajoče aranžmaje za naslednjo turistično sezono.

Tretji faktor, ki nam dokazuje komplementarnost razvoja solin in turizma najdemo v študiji kvantitativne analize slanice sečoveljskih solin, ki sta jo oktobra 1922. leta izdelala profesorja Luigi in Tarlegi na Kemičnem inštitutu Univerze v Pisi ter julija 1923. leta v Kemičnem laboratoriju, visokošolskega inštituta v Firencah. Iz navedenih študij je razvidno, da »Portoroška solnica je po svojih sestavinah popolnoma različna od drugih solnic...« »Z njo se ne more meriti nobena do sedaj analizirana solnica...« »Portoroška solnica ima, zahvaljujoč se veliki količini navedenih elementov, pomembno zdravilno moč...« »Poleg blažilnega dejstva natrijevega klorida in rekonstituentnega dejstva joda ima solnica pomirjajoč učinek zaradi broma in magnezija, ki ju vsebuje v mnogo večji količini kot slične, sorodne vode...« »Odsotnost dražečih soli dovoli uporabo portoroške solnice v akutnih procesih medtem ko isto ni možno pri drugih slanik bromo-jodovih vodah...« Ko še naprej v teh študijah beremo same superlative možnega zdravilnega učinka Sečoveljskih solin dobimo vtis, da smo to naravno bogatstvo bore malo reklamirali in izkoriščali.

V odgovorih na delegatska vprašanja, ki smo jih posredovali Komiteju za družbeno planiranje in družbeno-ekonomski razvoj SO Piran smo omenili predvsem:

— »DROGA« ni »sprivatizirala« obalo temveč je skupščina občine Piran na ločenih sejah zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 13. julija 1981 sprejela odlok o določitvi obale za izgradnjo namenske luke »DROGA« v Portorožu. V odloku je definiran kopni del, vodni prostor, namen luke, obveznosti upravljalca luke, nadzor

nad izvajanjem določb tega odloka ter kazenske in končne določbe.

— Pomol in pretovorni trak sta sprojektirana tako, da se bo pretovor soli vršil na zavarovanem traku visoko 5 m ter da odpadejo sedanje naprave in vsipni koš, ki sta na tleh. Prehod med skladiščem in obalo bo torej ugodnejši, seveda ko tam ni manipulativni prostor za material. Razen tega bo čas manipulacije oziroma pretovora enake količine soli najmanj desetkrat krajši od do sedaj potrebnega časa za pretovor.

— Ljubljanska banka — Splošna banka Koper in komisija za oceno investicij na obalno-kraškem območju sta dala pozitivno mnenje k investicijskemu programu za gradnjo pomola. V stališču Odbora za razvoj industrije na Medobčinski gospodarski zbornici je bilo med drugim rečeno: »Odbor meni, da bodo z izgradnjo pomola bistveno zmanjšani stroški pridobivanja in predelave strateške surovine, razbremenjena obalna cesta težkih kamionskih prevozov ter obogaten turistični promet na Obali. Vse to je širšega družbenega pomena in prispeva k nadaljnjemu razvoju ne samo »DROGE«, temveč tudi širšega območja.«

— Kljub prostorski stiski in potrebah po večjem skladiščnem prostoru zaradi večjih količin in večjega asortimana gotovih izdelkov soli je »DROGA« mogla pustiti pred družbeno-ekonomsko upravičenostjo ter odstopiti eno komparto (20 % skladiščnega prostora v skladišču Monfort) Turistično-hotelskemu podjetju. Prehod osnovnega sredstva od enega na drugega uporabnika ni izvršen, temveč je 480 m² prostora oddano v najem po pogodbi s 5. 4. 1983 za dobo treh let. Najemno pogodbo so obravnavali samoupravni organi. Najemodajalec skrbi za investicijsko vzdrževanje in zavarovanje objekta. Ima pravico odpovedati pogodbo pred potekom roka, vendar ne v času turistične sezone med 1. 4. in 30. 9. Najemodajalec je dolžan vzdrževati najete prostore s skrbnostjo dobrega gospodarja ter pridobiti vsa potrebna soglasja za eventualne preureditve prostora.

— Po manjši nesreči med delom na operativni obali, ko je viličarist poškodoval turistko je Republiški inšpektorat za delo dne 25. 4. 1983 izdal odločbo, s katero nalaga: »Z ustrezno zaščitno ograjo in zapreti dostop nezaposlenim delavcem in turistom na manipulativne površine pri skladišču soli, predvsem v delovnem času, ko se na operativni obali transportira sol.«

Vzporedno z gradnjo pomola smo tudi sanirali strešno konstrukcijo na skladišču Fizine in urejamo pakirnico soli. Pakirni stroji so do sedaj bili neprimerno nameščeni, električne inštalacije popolnoma dotrajane, prostori za pakiranje v zimskem času brez ogrevanja in prezračevanja, kompresorska postaja neurejena. Skratka, delovni pogoji so bili izredno neugodni, kar je imelo za posledico preveč obolelih delavcev, predvsem embalarik. Veliko več dela pa nas, kot celotno družbo, čaka na perspektivnem razvoju in urejanju celotne sečoveljske doline.

Pomol v izgradnji

tridesetimi leti in na solinah je bilo 450 zaposlenih. Za zaposlitev na solinah je delavec prinesel potrdilo, da ima vsaj še 4—5 članov družine močnih in sposobnih za težka fizična dela. Na novem pomolu pa bo možno pretovoriti 100 ton soli v eni uri brez posebnih težav. Razen tega bo pomol od 15. maja do 15. septembra uporabljen izključno za turistično-potniški promet, kot je to z odlokom obeh zborov SO Piran o določitvi obale za izgradnjo namenske luke »DROGA« opredeljeno.

V tekočem letu je bistveno povečana prometna frekvenca ob skladiščih soli Fizine in Monfort zaradi gradnje pomola, večje sanacije strešne konstrukcije skladišča Fizine, ureditve sodobne predelave in pakirnice soli ter časne preselitve Turistično-hotelskega podjetja v kampato C skladišča Monfort. Vsi navedeni vzroki za povečanje prometne frekvence ob skladiščih so začasnega značaja, pa je bila kljub temu sprožena vrsta polemičnih vprašanj, ki smo jih dolžni nekoliko podrobneje pojasniti. Na zborih krajevnih skupnosti Skupščine občine Piran dne 26. maja 1983 in 27. junija 1983 je delegacija krajevnih skupnosti Portorož postavila delegatska vprašanja:

stoče oziroma obveznosti za vzdrževanje poti za pešce?

Čeprav smo na postavljena vprašanja pismeno odgovorili ne bo odveč, če nekatera dejstva ali pomisleke še enkrat skušamo razjasniti. Ni dvoma, da pomeni zgraditev pomola za »DROGO« in TOZD »Soline« tehnično-tehnološki napredek za predelavo, oplemenitenje, pakiranje in odpremo soli na trg v količinah, s katerimi še zdaleč ne moremo biti zadovoljni. O teh in problemih razvoja pridobivanja hrane in drugih sestavin iz morske vode bomo pisali ob drugi priliki. Tokrat skušajmo pogledati pomol le s turističnega vidika. Ugotovili bomo, da so se razmere bistveno izboljšale glede na prejšnje stanje in stanje zadnjih 15 let. Do sedaj je 2 do 4 tisoč kamionskih prevozov obremenjevalo že tako preobremenjeno obalno cesto prevažajoč uvoženo sol iz Umaga in Kopra skozi Portorož do skladišča. Med skladiščem in obalo stojijo vsipni koši, iz katerih se sol v rinfuzi počasi pretaka v skladišča. Sol pridelana v Strunjanu in na Leri se tudi s kamioni prevaža po cesti skozi Portorož. Zaradi pomembnosti tega strateškega artikla so prometni inšpektorji TNZ dovoljevali prevoz tudi ob sobotah ali celo ob nede-

UPOKOJILA SE JE MIRA LULIK

Mira je od svojih petdeset pomladi kar šestindvajset preživela s sodelavci v DROGI.

Vpogled v tisti 17. 10. 1956, ko se je prvič vključila v verigo sedanje HP-DROGA in napredovanja do današnjih dni, so čudoviti pregled nad nastajanjem in razvojem naše delovne organizacije in same dejavnosti kadrovske službe.

Začela je v industrijskem podjetju PIRANSKE SOLINE, nadaljevala v podjetju ZACIMBA-SOLINE, nato v DROGA, še naprej v HP-DROGA in nazadnje je ujela še sedanjo DROGA-AG-RARIA.

V teh 27 letih je spremljala in sodelovala pri združevanjih in združitvah.

Njen delovni življenjepis je, lahko bi rekli, Drogin življenjepis.

Tako kot je rasla, se razvijala, spreminjala in združevala DROGA, tako se je spreminjala, dopolnjevala kadrovska služba in tako se je oblikovalo Mirino delo.

Najprej je kot administrator v sekretariatu piranskih solin (tako se je reklo) spoznala osnovne elemente personale, nato kot samostojni administrator za delovna razmerja prešla na dela kadrovske službe, še naprej je prevzela vodstvo kadrovske službe in nazadnje postala svetovalec za področje kadrovanja. Cela paleta napredovanj.

Vendar pri svojem delu ni rasla samo s pridobivanjem izku-

šenj pri opravljanju vedno zahtevnejših nalog, ampak se je z izredno voljo in željo po čimširšem znanju, sprotno izpopolnjevala in tako leta 1970 s študijem ob delu tudi končala višjo šolo za organizacijo dela.

Njene delovne izkušnje in dobro poznavanje kadrovske dejavnosti, so pritegnile tudi zunanje institucije, ki so ji zaupale raznovrstne funkcije. Tako je sodelovala kot predsednik različnih skupščin, kot sodni porotnik okrožnega sodišča, zunanji član disciplinskih komisij in še in še.

Ravno tako je aktivno sodelovala v različnih samoupravnih organih znotraj delovne organizacije.

Na odhod se je pripravila tako, kot se za kadrovika spodobi. Pripravila je temelje, na katerih bomo njeni sodelavci nadaljevali z gradnjo.

Manjkalo nam bo njeno poznavanje nastajanja organizacije, njeno poznavanje mnogih nians v prepletenih medsebojnih odnosih in ne nazadnje njen zdrav humor. Neštetokrat nas je znala spraviti v dobro voljo in nam tako pomagala, da smo se lažje spoprijemali z raznovrstnimi problemi, ki jih pri našem delu ni malo.

Mira ni v 35 letih dela poznala nedela in ga ne pozna danes, ko se je lahko povsem predala domu in svojim.

Upamo le, da bo našla kdaj kanček časa in nas obiskovala.

Njeni sodelavci

ŽARKO VIŠNJIČ

Koncem julija 1983 se je upokojil naš sodelavec VIŠNJIČ Žarko.

Tov. Žarko je svojo pripadnost dokazal DO že s svojim neprekinjenim dolgoletnim stažem.

Rodil se je v Otočcu, v SR Hrvatski. Že v zgodnji mladosti je ostal brez staršev. Leta 1944 se je aktivno vključil v NOB. Po končani vojni je bil aktiven v službi JLA, do konca leta 1955. Od takrat dalje je bil zaposlen v gospodarstvu v DO DELAMARIS, kot referent za SLO in DS. Svoje izkušnje in znanje, pridobljeno v JLA, je uporabil pri delih in nalogah, ki jih je opravljal. Vzorno je organiziral SLO in DS v DO DELAMARIS, po združitvi DO »Delamaris«, »Droga« in trgovskega podjetja »Koloniale« v DO HP »DROGA«, pa v TOZD ARGO, DELAMARIS, RIBA in ŽIVILA Izola.

Tov. VIŠNJIČ je poznan kot marljiv in dober delavec, tako pri opravljanju prevzetih del in nalog, kakor tudi v družbenopolitičnih organizacijah. Za svoje delo je prejel več vojaških odlikovanj in »Red republike z bronastim vencem« kot delovno priznanje.

V življenju ga je vedno spremljalo delo in tako želi tudi nadaljevati. Že takoj po upokojitvi je prevzel tov. VIŠNJIČ dela tajnika občinskega odbora ZZB Izola; s tem se uresničujeta njegove besede, ki jih je izrekel ob neki priliki:

»Delal bom, dokler bom mogel in kjer bom koristil.«

Zelimo tov. Žarku veliko uspeha tudi pri opravljanju prevzetega dela ter veliko zdravih dni z željo, da nas še obišče kot bivši sodelavec in trajni prijatelj.

SODELAVCI

Kunigundini zaupni pomenki

Draga Kunigunda,

slišal sem, da je naša DO zavrnila vabilo za nastop na sejmu v Blatni vasi, češ da so običajno stroški na sejmih dosti višji kot dejanski rezultati. Dan nato pa izvem, da je cel ducat naših odpotoval na sejem v Tollarburg na Nemškem. Ali to pomeni, da so sejmi spet zaželjena oblika trgovskega sodelovanja?

Začuden

Dragi začuden, seveda so zaželeni, pa še kako, vendar ne tisti v Blatni vasi.

Draga Kunigunda,

z veliko zaskrbljenostjo sem opazil izreden porast resnih bolnikov v mojem delovnem okolju. Pojma nisem imel, da ima toliko sodelavcev strogo dietno prehrano! Pojav sem opazil približno takrat, ko so ukinili bone za regresiranje malice. Ali gre po tvojem za vzročno povezavo?

Zaskrbljen

Dragi Zaskrbljen, mogoče imaš prav, da gre za vzročno povezavo. Zato hitro po samoupravni poti predlagaj ponovno vpeljavo bonov, da tvoji sodelavci čimprej ozdravijo.

Draga Kunigunda,

ondan je naša DO obiskal kupec iz Amerike, ki je obiskal v tem času tudi svoje dobavitelje v drugih evropskih državah. Z neizmernim presenečenjem sem ugotovil, da je pripotoval — sam! Ali gre po tvojem za samotarja ali za človeka brez trgovskih izkušenj? Saj vendar vemo, da se pri nas, naj gre za potovanja po Jugoslaviji ali izven nje, vedno potuje v skupinah!

Debelogledal

Dragi Debelogledal, zato pa tudi imamo stabilizacijo!

S. Požar

VABILO

PARTIZANSKI MOŠKI PEVSKI ZBOR
»SIMON GREGORČIČ« IZ KOPRA

VABI K SODELOVANJU LJUBITELJE LEPEGA PETJA.

PRIJAVITE SE LAHKO NA VAJAH

VSAK TOREK IN ČETRTEK OB 20. URI

V KULTURNEM DOMU V KOPRU, GREGORČIČEVA 4.